

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

SÁMERIEKTI

10 oahppočuoggá

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámeriekti
Samerett
Sámi rights

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPOOVTTADAGA KODA:** JUR 101
- **VIIDODAT:** 10 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Oahppodeaivvadeapmi Sámi allaskuvllas ja neahttaoahpahas.

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppoovttadat lea geatnegahtton fágaoahppu Boazoealáhus bachelorprográmmas, ja sáhtta nai dohkkehuvvot doarjjafágan eará bachelorprográmmain.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkan gelbbolašvuotta (čáđahan joatkkaskuvlla/logahaga/gymnása) dahje reálagelbbolašvuotta. Dasa lassin gáibiduvvo sáme giel máhttu.

Sáme giela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sáme giella 1. dahje 2. giellan, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sáme giela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sáme gieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sáme giela gáibádusa sáhtta maid deavdit sáme giela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuotta man dási gelbbolašvuotta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusgiella lea sáme giella ja eangalasi giella.

6. SISDOALLU

Studeanttat háhket dán oahpus vuodđogelbbolašvuoda sámi- ja eamiálbmotrivttiin. Vuodđogelbbolašvuotta fáttmasta máhtu juridihkalaš metodas, nationála ja riikkaidgaskasaš riektégálduin, ja máhtu sihke norggabeale-, suomabeale-, ja ruotabeale sámiid riektediliin. Dákkár miehtá sámi juridihkalaš gelbbolašvuotta addá erenomáš vuodu ovddidit sámi riekteáddejumiid ja beroštumiid eanan- ja čáhcehálddašeamis.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋŋil studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

Dieđut:

Studeanta

- dovdá sámi vuoigatvuođaid eatnamiidda ja čáziide, gillii ja oahpahussii
- diehtá makkár riikkaidgaskasaš konvenšuvnnat ja soahpamušat leat deháleamos sámiid riektedillái
- diehtá manne sámiid vuoigatvuođat eatnamiidda ja čáziide leat erenomážit nannejuvvon riektevuogádagain
- diehtá konsulterenrivttiid birra, ja diehtá muđui makkár váikkuhanriekti sámiin lea politihkalaččat
- diehtá nationála lágaid ja láchkanjuolggadusaid birra, mat gusket almmolaš eananhálldašeapmái, sámi ealáhusaide ja sámegielaide
- Dovdá juridihkalaš metoda vuodđoprinsihpaid, nu mo iešguđet riektegálduid mearkašumi

Gálggat:

Studeanta

- máhtttá čilget sámiid eamiálbmot- ja minorigastastáhtusa juridihkalaš mearkašumi
- máhtttá čilget manne sámiid vuoigatvuođat leat erenomážit nannejuvvon sihke nationála- ja riikkaidgaskasaš riektevuogádagain
- máhtttá ovdamearkkaid bokte ovdanbuktit mo unnimus okta stáhta Sámis čuovvulahtttá sámiid rivttiid
- máhtttá árvvoštallat ja ovdanbuktit riikkaidgaskasaš rivttiid mearkašumi sámiide, ja mo daid vuodul sáhtttá juridihkalaččat ákkastallat ja bealuštit sámiid beroštumiid

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta

- máhtttá sihke njálmmálaččat ja čálalaččat gaskkustit muhtun guovddáš juridihkalaš teoriijaid ja riektegálduid, mat gusket sámiid- ja eamiálbmotrivttiide eatnamiidda ja čáziide
- sáhtttá searvat ságastallamiidda mat gusket sámiid riektediliide iešguđet sámi riikkain, seammás go lea háhkán čiekŋudeami ovttá riikka riektedilis, maid ieš vällje.

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Okta deaivvadeapmi/ čoagganeapmi Sámi allaskuvllas.

Oahppanvuogit leat:

- logaldallamat ja digaštallamat
- seminárat
- bargobadji ja joavkobarggut
- oktagaslaš bargobihtát
- bagadallamat ja ságastallamat (dialoga)

Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat buotlágan oahpahusvugiide ja lohket lohkanmeari ánggirit. Studeantabarggut galget dábálaččat ovdanbuktot plenumas, gos buohkat leat fárus árvvoštallame barggu.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Ovdal beassá eksámenii, studeanta galgá:

- Čađahan ja ožžon dohkkehuvvot oktagaslaš bargobihtáid, njálmmálaš ovdanbuktima dahje čálalaš bihtá.
- oassálasttán unnimusat 75% go lea deaivvadanvahkku.

10. EKSÁMEN

Eksámen lea 7-beaivásaš ruovttueksámen mas studeanta čállá 7-10 siidosaš čállosa addojuvvon fáttá vuodul. Eksámena sáhtta čađahit skandinalavalaš gielaide dahje sámegillii.

Árvosánit addojuvvojit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolemus ceavzinárvosátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan-ja eksámennjuolggadusaide.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Ii leat vejolaš.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Lohkanmearri dohkkehuvvo sierra.